

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 20/18

Luxembourg, 27. februar 2018

Sodba v zadevi C-64/16

Associação Sindical dos Juizes Portugueses/Tribunal de Contas

Zmanjšanja plač, ki so se uporabila za sodnike Tribunal de Contas na Portugalskem, ne kršijo načela neodvisnosti sodnikov

Ti ukrepi, ki so bili sprejeti v okviru finančne pomoči Evropske unije tej državi članici, so splošno in začasno prizadeli velik del portugalskih javnih uslužbencev

Portugalski zakonodajalec je z oktobrom 2014 začasno zmanjšal znesek plač številnim funkcionarjem in uslužbencem, ki opravljajo naloge v javnem sektorju, med njimi sodnikom Tribunal de Contas (računsko sodišče, Portugalska). Zakon iz leta 2015 je postopno, od 1. januarja 2016, končal te ukrepe zmanjšanja.

Associação Sindical dos Juizes Portugueses (sindikat portugalskih sodnikov, v nadaljevanju: ASJP), ki zastopa člane tega sodišča, je pri Supremo Tribunal Administrativo (vrhovno upravno sodišče, Portugalska) vložil tožbo zoper te proračunske ukrepe. ASJP meni, da se z ukrepi zmanjšanja plač krši „načelo neodvisnosti sodnikov“, ki ni določeno le s portugalsko ustavo, ampak tudi s pravom Unije.

Po mnenju Supremo Tribunal Administrativo ukrepi začasnega zmanjšanja plač v javnem sektorju temeljijo na zahtevah po zmanjšanju čezmernega proračunskega primanjkljaja, ki jih je Unija naložila portugalski vladi v zameno, med drugim, za finančno pomoč tej državi članici. Supremo Tribunal Administrativo sicer navaja, da mora portugalska država tudi spoštovati splošna načela prava Unije, med njimi načelo neodvisnosti sodnikov, ki se uporablja tako za sodišča Unije kot za nacionalna sodišča. Po prepričanju Supremo Tribunal Administrativo namreč učinkovito sodno varstvo pravic, ki izhajajo iz pravnega reda Unije, v prvi vrsti zagotavljajo nacionalna sodišča. To varstvo morajo zagotavljati ob spoštovanju načel neodvisnosti in nepristranskosti. Supremo Tribunal Administrativo poudarja, da je neodvisnost sodnih organov odvisna od jamstev, vezanih na status njihovih članov, tudi z vidika plačila. Zato Sodišče sprašuje, ali načelo neodvisnosti sodnikov nasprotuje temu, da se za člane sodne oblasti države članice uporabijo splošni ukrepi zmanjšanja plače, kadar so taki ukrepi, kot v obravnavanem primeru, vezani na zahteve po odpravi čezmernega proračunskega primanjkljaja in program finančne pomoči Unije.

Sodišče je v današnji sodbi presodilo, da načelo neodvisnosti sodnikov ne nasprotuje temu, da se zadevni ukrepi uporabijo za člane Tribunal de Contas.

Sodišče je najprej poudarilo pomembnost načela učinkovitega sodnega varstva kot splošnega načela prava Unije, ki izhaja iz skupnih ustavnih tradicij držav članic in ki je potrjeno v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Države članice morajo torej predvideti, da njihov pravni sistem zagotavlja učinkovit sodni nadzor na področjih, ki jih ureja pravo Unije. Sam obstoj tega nadzora, ki zagotavlja spoštovanje prava Unije, je neločljivo povezan s pravno državo.

Iz tega sledi, da mora vsaka država članica zagotoviti, da organi, ki kot „sodišče“ v smislu, ki ga opredeljuje pravo Unije, spadajo v njen sistem pravnih sredstev na področjih, ki jih ureja pravo Unije, izpolnjujejo zahteve po učinkovitem sodnem varstvu.

Če torej Tribunal de Contas kot „sodišče“ lahko odloča o vprašanjih glede uporabe ali razlage prava Unije – kar mora preveriti Supremo Tribunal Administrativo – mora Portugalska zagotoviti, da ta organ izpolnjuje zahteve, ki so neločljivo povezane z učinkovitim sodnim varstvom.

Sodišče je dalje navedlo, da je ohranitev neodvisnosti takega organa ključna in neločljivo povezana z njegovo nalogo sojenja. Ta ohranitev ni nujna le na ravni Unije, ampak tudi na ravni držav članic, torej za nacionalna sodišča. Bistvena je za pravilno delovanje sistema pravosodnega sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem.

V tem okviru je Sodišče pojasnilo, da koncept neodvisnosti zlasti zahteva, da zadevni organ svoje sodne funkcije izvaja povsem samostojno, ne da bi bil kakor koli hierarhično povezan ali komur koli podrejen in ne da bi prejemal kakršne koli ukaze ali navodila, ter da je s tem zaščiten pred zunanjimi posegi ali pritiski, ki lahko ogrozijo neodvisnost presoje njegovih članov in vplivajo na njihove odločitve. Dodalo je, da je to, da člani zadevnega organa prejemajo plačo, ki ustreza pomembnosti funkcij, ki jih izvajajo, element, ki je neločljivo povezan z neodvisnostjo sodnikov.

Vendar je **Sodišče presodilo, da ni mogoče šteti, da zadevni ukrepi zmanjšanja plače posegajo v neodvisnost članov Tribunal de Contas.** Ti ukrepi se namreč niso uporabili le za člane Tribunal de Contas, ampak, širše, različne funkcionarje in osebe, ki izvajajo naloge v javnem sektorju, med katerimi so predstavniki zakonodajne, izvršilne in sodne oblasti. **Gre torej za splošne ukrepe, katerih namen je, da vsi nacionalni javni uslužbenci prispevajo k varčevanju, ki ga narekujejo zahteve po zmanjšanju čezmernega proračunskega primanjkljaja portugalske države.** Poleg tega so bili zadevni ukrepi začasni, saj so začeli veljati 1. oktobra 2014, dokončno pa so bili odpravljeni 1. oktobra 2016.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106